

The True Measure of a Man: Insights on Tehillim (Chapter 66-Part II)

Rabbi Shmuel Silber

1. תהלים פרק סו

אֶלְמִנְצַח שִׁיר מְזֻמָּר הִרְיֵעוּ לְאֱלֹהִים כָּל־הָאָרֶץ: בַּזְמֵר כְּבוֹד־שִׁמּוֹ שִׁימוּ כְבוֹד תְּהִלָּתוֹ: ג אָמְרוּ לְאֱלֹהִים מִה־נֹרָא מַעֲשֵׂיךָ בָּרַב עֲזָךְ יִכְחָשׁוּ־לְךָ אִי־בִיךָ: ד כָּל־הָאָרֶץ | יִשְׁתַּחֲוּוּ לְךָ וַיִּזְמְרוּ־לְךָ וַיִּזְמְרוּ שִׁמְךָ סֵלָה: ה לְכוּ וּרְאוּ מַפְעָלוֹת אֱלֹהִים נֹרָא עֲלִילָה עַל־בְּנֵי אָדָם: ו הַפֶּה יִם | לִיבֶשֶׁה בְּנֹהַר יַעֲבְרוּ בְּרַגְלֵי שָׁם נִשְׁמַחֲהוּ־בּוֹ: ז מִשָּׁל בְּגִבּוֹרָתוֹ | עוֹלָם עֵינָיו בְּגוֹיִם תִּצְפִּינָה הַסּוֹרְרִים | אֶל־יָרִימוּ [יְרוּמוּ] לְמוֹ סֵלָה: ח בָּרְכוּ עַמִּים | אֱלֹהֵינוּ וְהַשְׁמִיעוּ קוֹל תְּהִלָּתוֹ: ט הַשֵּׁם נִפְשָׁנוּ בְּחַיִּים וְלֹא־נִתֵּן לְמוֹט רַגְלָנוּ: י כִּי־בִחַנְתָּנוּ אֱלֹהִים אֲרַפְתָּנוּ כְּצָרֶף־כֶּסֶף: יא הִבַּאתָנוּ בְּמִצּוֹדָה שְׁמַת מוֹעֵקָה בְּמַתְּנֵינוּ: יב הִרְפַּבְתָּ אָנוּשׁ לְרֹאשֵׁנוּ בְּאֲנוּ־כָאֵשׁ וּבְמַיִם וְתוֹצִיאָנוּ לְרוּיָהּ: יג אָבּוֹא בֵיתְךָ בְּעוֹלוֹת אֲשַׁלֵּם לְךָ נְדָרִי: יד אֲשַׁר־פָּצוּ שִׁפְתָי וְדַבַּר־פִּי בְּצָר־לִי: טו עֲלוֹת מַחִים אֲעֲלֶה־לְךָ עִם־קִטְרֹת אֵילִים אֲעֹשֶׂה בְּקֶר עִם־עֲתוּדִים סֵלָה: טז לְכוּ שִׁמְעוּ וְאֶסְפְּרָה כָּל־יְרֵאֵי אֱלֹהִים אֲשֶׁר עָשָׂה לְנַפְשִׁי: יז אֱלֹוֵי פִי־קְרָאתִי וְרוּמָם תַּחַת לְשׁוֹנֵי: יח אוֹן אִם־רָאִיתִי בְּלִבִּי לֹא יִשְׁמַע | אֲדַנִּי: יט אֲכַן שָׁמַע אֱלֹהִים הִקְשִׁיב בְּקוֹל תְּפִלָּתִי: כ בְּרוּךְ אֱלֹהִים אֲשֶׁר לֹא־הִסִּיר תְּפִלָּתִי וְחִסְדּוֹ מֵאֲתָי:

1. For the conductor, a song of praise; shout for joy to God, all the earth. 2. Sing the glory of His name; make glorious His praise. 3. Say to God, "How awesome are Your deeds! Through the greatness of Your might, Your enemies will admit their lies to You. 4. All the earth will prostrate themselves to You and sing praises to You; they will sing praises to Your name forever." **5. Go and see the deeds of God, awesome in His deeds toward mankind.** 6. He turned the sea into dry land; in the river they crossed by foot; there we rejoiced with Him. 7. With His might, He rules the world; His eyes oversee the nations; the rebellious ones will not exalt themselves, ever. 8. O peoples, bless our God, and make the voice of His praise heard. 9. He, Who kept our souls alive and did not let our foot falter. 10. For You tested us, O God; You refined us as though refining silver. 11. You brought us into a trap; You placed a chain on our loins. 12. You caused man to ride at our head; we came in fire and water, and You took us out to satiety. 13. I shall come to Your house with burnt offerings; I shall pay You my vows, 14. Which my lips uttered and my mouth spoke in my distress. 15. Burnt offerings of fat animals I shall offer up to You with the burning of rams; I shall prepare cattle with he-goats forever. 16. Come, hearken and I shall tell all you who fear God what He did for my soul. 17. My mouth called out to Him, and He was exalted under my tongue. 18. If I saw iniquity in my heart, the Lord does not hear it. 19. But God heard; He hearkened to the voice of my prayer. 20. Blessed be God, Who did not remove my prayer and His kindness from

2. מלבי"ם תהלים פרק סו פסוק ה

(ה) לכו, יאמר שהגם שמן ההנהגה הטבעיית לא יכירו העמים השגחת ה' ומוראו, לכו וראו מפעלות אלהים על בני אדם, נורא עלילה, שעל ידי הפעולות שעשה בעבור בני אדם, על ידם תראו שהוא נורא עלילה, שלא לבד שיחוייב לו הכבוד, כי יחוייב לו גם היראה, כי בידו לשנות הטבע ולהנהיג הנהגה נסיית בהשגחתו על בני אדם, ולעשות עלילות נוראות, והוא כי.

3. רש"י תהלים פרק סו פסוק ו

(ו) הפך ים ליבשה - ים סוף:

4. אבן עזרא תהלים פרק סו פסוק ו

(ו) הפך - הוא הירדן שעברו ישראל בשמחה והארון עומד:

5. מצודת דוד תהלים פרק סו פסוק ו

(ו) הפך ים - בעת יצאו ממצרים:

בנהר יעברו ברגל - בימי יהושע עברו בירדן ברגלם:

6. מלבי"ם תהלים פרק סו פסוק ו

(ו) הפך ים ליבשה בשביל ישראל, וכן נהר יעברו ברגל, שבני אדם עברו את הירדן ברגלם, שם נשמחה בו, כי הכרנו שהוא משגיה על פרטי בני אדם ומשנה הטבע בעבורם, שם הכרנו כי הוא.

7. ויקרא פרק כו

(יד) וְאִם-לֹא תִשְׁמְעוּ לִי וְלֹא תַעֲשׂוּ אֶת כָּל-הַמִּצְוֹת הָאֵלֶּה: (טו) וְאִם-בְּחֻקֹּתַי תִּמְאָסוּ וְאִם אֶת-מִשְׁפָּטַי תִּגְעַל נַפְשְׁכֶם לְבִלְתִּי עֲשׂוֹת אֶת-כָּל-מִצְוֹתַי לְהַפְרֹכֶם אֶת-בְּרִיתִי:

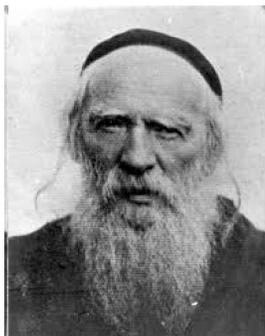
But if you do not listen to Me and do not perform all these commandments, and if you despise My statutes and reject My ordinances, not performing any of My commandments, thereby breaking My covenant

8. ויקרא פרק כז

(א) וַיְדַבֵּר יְקֹנֵק אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: (ב) דַּבֵּר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ כִּי יִפְלֵא נָדָר בְּעַרְפָּךְ נַפְשֹׁת לִיקָוֶן:

And the Lord spoke to Moses, saying, Speak to the children of Israel and say to them: When a man expresses a vow, [pledging the] value of lives to the Lord,

9. חוזה מלובלין

איתא מהרה"ק החת"ק מלובלין זי"ע למה נסמכה פרשת 'ערכין' לפרשת ה'תוכחה' - בפרשתן, דחששה תורה שמא אחר תוכחה כזו תפול רוחו של אדם בקרבנו ואמר אין לי שום ערך וחשיבות, לזה ניתנה מיד פרשת ערכין, להתחת שאין לך אדם שאין לו ערך. ולעולם אל יאמר איני שווה מאומה, כי אהבת הקב"ה לכל אחד מבני ישראל כאהבת האב לבנו

10. ויקרא פרק כז

(ז) וְאִם-מִבְּנֵי-שָׁשִׁים שָׁנָה וּמַעְלָה אִם-זָכָר וְהִיא עַרְפָּךְ חֲמִשָּׁה עָשָׂר שֶׁקֶל וְלִנְקֵבָה עֶשְׂרֵה שֶׁקֶלִים:

And if [the person is] sixty years old or over, if it is a male, the value shall be fifteen shekels, while for a female, it shall be ten shekels.

11. ויקרא פרק כח

(ג) וְהִיא עַרְפָּךְ הַזָּכָר מִבְּנֵי עֶשְׂרִים שָׁנָה וְעַד בְּנֵי-שָׁשִׁים שָׁנָה וְהִיא עַרְפָּךְ חֲמִשָּׁים שֶׁקֶל כֶּסֶף בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ:

the [fixed] value of a male shall be as follows: From twenty years old until sixty years old, the value is fifty silver shekels, according to the holy shekel;

12. חדושי הרי"ם

ובכבר ביאר הרה"ק החדושי הרי"ם (ריה ואם) מה שמצינו בפרשתן בדיני ה'ערכין', שערך בן ששים שנה ומעלה הוא חמשה עשר שקל בלבד (כו ז), ואילו מוקדם לכן ערכו חמשים שקל כסף (פסוק ג), והרי שנגרע ערכו ביותר משני שלישי, והיינו טעמא כי כבר אין בו את כח ההתחדשות כמו בימי הנעורים, ואף אם עושה כמו 'בן עשרים ומעלה', אך מאחר שנחסר כאן 'אש התלהבות וההתחדשות', א"כ נגרע ערכו ביותר.

